

IZBORNOM VEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U BEOGRADU

Predmet: Izveštaj Komisije za izbor jednog docenta za užu naučnu oblast Anglistika, predmet Američka književnost

Odlukom Izbornog vijeća Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu br. 1382/1 od 31. 5. 2017. godine, a u skladu sa članom 65 Zakona o visokom obrazovanju i članom 116 Statuta Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu izabrani smo u Komisiju za pripremu izvještaja o kandidatima koji su se prijavili na raspisani konkurs za izbor docenta za užu naučnu oblast Anglistika (predmet Američka književnost). Na osnovu uvida u priloženu dokumentaciju imamo čast da Izbornom veću Filološkog fakulteta podnesemo sledeći

IZVJEŠTAJ O KANDIDATIMA PRIJAVLJENIM NA KONKURS

Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu raspisao je konkurs (objavljen u listu *Poslovi – oglasne novine nacionalne službe za zapošljavanje*, br. 730 od 14.06.2017. godine) za izbor jednog nastavnika u zvanje docenta za užu naučnu oblast Anglistika, predmet Američka književnost. Na raspisani konkurs za izbor u zvanje docenta prijavio se jedan kandidat, dr Aleksandra Vukotić, dosadašnji lektor za predmet Savremeni engleski jezik na Katedri za anglistiku na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

1. Biografija, opšti podaci, nastavna i stručna aktivnost

Dr Aleksandra Vukotić (rođ. Marić) rođena je 1. avgusta 1984. godine u Beogradu, gdje je završila osnovnu školu i Desetu gimnaziju. U junu 2003. godine upisala je grupu za engleski jezik i književnost na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu i diplomirala četiri godine kasnije, u septembru 2007. sa prosječnom ocjenom 9,26 u toku studija. Pošto je osnovne studije završila prije primjene Bolonjske deklaracije, stečeni VII-1 stepen stručne spreme izjednačen je sa diplomom mastera. Budući da je osnovne studije završila sa prosječnom ocjenom višom od 9,00 direktno je 2009/10. godine upisala doktorske akademske studije, smjer Nauka o književnosti, na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gdje je zaključno sa akademskom 2011/2012. godinom, sa prosječnom ocjenom 10,00, položila sve ispite: Književne teorije; Popularna kultura u angloameričkoj književnosti 20. veka; Postkolonijalna književnost na engleskom jeziku; Postkolonijalni diskurs – književnost pisaca Indije; Teorije roda i razlike; Uvod u studije britanske i američke utopijske književnosti; Književnost, fikcija i istina; Savremene studije kulture. Temu doktorske disertacije „Istorija i fikcija u romanima Dona DeLila” prijavila je u aprilu 2012. godine, i prijedlog teme je odobren na Vijeću naučnih oblasti društveno-humanističkih nauka Univerziteta u Beogradu 4. juna 2013. godine. Doktorat je odbranila

8. jula 2016. godine pred komisijom u sastavu: prof. dr Zoran Paunović (mentor), prof. dr Radojka Vukčević, prof. dr Aleksandra V. Jovanović i prof. dr Vladislava Gordić Petković.

Odmah po diplomiranju, u oktobru 2007. godine, angažovana je kao saradnik u nastavi na izvođenju asistentskih i lektorskih vježbi na Odsjeku za anglistiku Filološkog fakulteta. Tokom akademske 2007/2008, kao i u zimskom semestru 2008/2009. godine držala je vježbe na predmetu Engleska književnost: specijalni kurs (Šekspir), koje su se sastojale od kritičkog čitanja četiri Šekspirove tragedije (*Hamlet*, *Magbet*, *Otelo* i *Kralj Lir*), posebno u okviru teorijskih pristupa psihoanalize, dekonstrukcije, novog istorizma i rodni studija. Asistentske vježbe iz književnosti na matičnoj katedri držala je i tokom ljetnjeg semestra akademske 2012/2013. godine na predmetu Američka književnost 2. Na vježbama su izučavana djela pisaca realizma i modernizma (Mark Tven, Henri Džejms, Džek London, Robert Frost, Frensis Skot Ficdžerald, Ernest Hemingvej, Vilijam Fokner, Volas Stivens, Ezra Paund...). Tokom akademske 2016/2017. godine držala je predavanja i vježbe (zamjena) na predmetu Američka postmoderna književnost, koji obuhvata glavne predstavnike američke postmoderne književnosti (Tomas Pinčon, Don DeLilo, Toni Morison, Pol Oster, Filip Rot, Kurt Vonegat, Džon Bart, Robert Kuver, Daglas Koplend...) u sklopu književne kritike, istorije i kulture.

Istovremeno sa angažmanom na vježbama iz književnosti izvodi lektorske vežbe iz jezika, i od oktobra 2014. godine zaposlena je kao lektor za savremeni engleski jezik na Filološkom fakultetu. Do sada je bila angažovana na predmetima Savremeni engleski jezik kao izborni predmet (P1, P2, P3 i P4) i Savremeni engleski jezik G5 i G6.

U periodu od akademske 2008/2009. do 2013/2014. godine bila je zaposlena u zvanju predavača na Fakultetu informacionih tehnologija Univerziteta Metropolitan u Beogradu, gdje je izvodila nastavu na predmetima Engleski jezik 1, Engleski jezik 2, Engleski za informacione tehnologije i Engleski za dizajnere. U tom periodu učestvovala je u osmišljavanju kurseva i izvođenju nastave preko interneta za navedene predmete u sklopu studija na daljinu.

Učestvovala je u većem broju komisija za odbranu master radova iz književnosti na Katedri za anglistiku Filološkog fakulteta u Beogradu.

Učešće na projektima

Od marta 2015. godine učestvuje, u timu Univerziteta u Beogradu, na međunarodnom projektu TEMPUS FUSE. Cilj projekta koji se sprovodi uz podršku Evropske unije jeste unapređenje internacionalizacije u oblasti nauke i mobilnosti studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja na visokoškolskim ustanovama u Srbiji. U sklopu rada na projektu boravila je u studijskim posjetama Jagelonskom univerzitetu u Krakovu i Univerzitetu Masarik u Brnu sa ciljem razmjene iskustava o internacionalizaciji univerziteta i usvajanja modela koji bi mogli da se primjene na Univerzitetu u Beogradu. Kao jedan od najvidljivijih dosadašnjih doprinosa ističe pomoć u ostvarivanju saradnje između Filološkog fakulteta UB i Univerziteta u Bambergu, Nemačka, u okviru koje se sprovodi uspješna razmjena studenata na svim nivoima studija. Pored toga, u cilju unapređenja nastave, razmjene nastavnog kadra i povećanja vidljivosti državnih univerziteta u Republici Srbiji učestvovala je u osmišljavanju kurseva engleskog jezika za nastavnike i administrativno osoblje univerziteta u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i Novom Pazaru.

Učestvovala je kao članica istraživačkog tima u naučnom projektu *Žanrovska ukrštanja srpske i anglofone književnosti: prevodna recepcija i književnoteorijska interpretacija* koji je za period 2013-2016 odobrila Matica Srpska.

Objavila je više naučnih radova i učestvovala na deset međunarodnih i domaćih konferencija, od kojih izdvaja učešće na naučnom skupu *Don DeLillo: 'Fiction Rescues History'*, održanom od 18. do 20. februara 2016. na Univerzitetu Sorbona i Pariz Didro, gdje je počasni gost bio američki pisac Don DeLillo. Pored naučnog rada bavi se stručnim prevodjenjem, a osim engleskog govori španski i služi se ruskim jezikom. Oblasti njenog interesovanja obuhvataju savremenu anglofonu književnost, književnu teoriju, kulturološke studije, studije književnosti i filma.

2. Bibliografija: podaci o objavljenim radovima

Uz prijavu na konkurs dr Aleksandra Vukotić priložila je sledeću bibliografiju radova, kao i fotokopije radova:

Naučni i stručni radovi:

Akademski radovi

Vukotić, Aleksandra. *Istorija i fikcija u romanima Dona DeLila*, 245 str. Doktorska disertacija odbranjena na Filološkom fakultetu u Beogradu, 2016. UDK 821.111(73).09-31 DeLillo D.(043.3)

Radovi u naučnim časopisima od međunarodnog značaja

Vukotić, Aleksandra. Od poetike šuma do poetike tišine: moderna istorija i novi tragični narativ. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik* (knjiga 65, sveska 1, 2017). Ur. J. Delić. Novi Sad, Matica srpska, 2017, str. 201-218. ISSN 0543-1220; UDK 821.111(73)-31.09 DeLillo D. **M24**

Radovi u vodećim nacionalnim časopisima

Vukotić, Aleksandra. Don DeLillo: Na talasu razumevanja. *Kultura*, br. 143, ur. V. Gordić Petković, A. Prnjat, I. Vidmar, Beograd, Zavod za proučavanje kulturnog razvitka, 2014, str. 69-85. ISSN 0023-5164; UDK 821.111(73).03-31 **M51**

Marić, Aleksandra. Najava apokalipse u diskursu masovnih medija. *Kultura*, br. 128, ur. M. Todić, Beograd, Zavod za proučavanje kulturnog razvitka, 2010, str. 233-250. ISSN 0023-5164; UDK 316.776.4 32.019.51:551.1/4 **M51**

Radovi u istaknutim nacionalnim časopisima

- Marić, Aleksandra. Media medi(t)ations in Don DeLillo's *Underworld*, *Philologia*, No. 9, ed. B. Čubrović, Beograd, Svelto, 2011, pp.111-121. ISSN 1451-5342; UDC 821.111(73).09-31 **M52**
- Vukotić, A., M. Tanasijević. Forms of communication in online English courses: making the most of new technologies in higher education, *Primenjena lingvistika*, br. 13, ur. V. Polovina, Novi Sad, Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, 2012, str. 7-16. ISSN 1451-7124; UDK 371.3::811.111]:004.7/.8 **M52**

Radovi u tematskim zbornicima od međunarodnog značaja

- Vukotić, Aleksandra. Istina, istorija i priča u romanu *Vaga Dona DeLila*. *Jezik, književnost, vrednosti: književna istraživanja*, ur. V. Lopičić i B. Mišić Ilić. Filozofski fakultet Niš, 2013, str. 247-256. ISSN 978-86-7379-279-8; UDK 821.111(73)-31.09 **M14**
- Marić, Aleksandra. "My phony role as husband and father": performing masculinities in Don DeLillo's *Underworld*, *English Language and Anglophone Literatures Today (ELALT)*, eds. I. Đurić Paunović i M. Marković, Novi Sad, Biblioteka Matice Srpske, 2012, pp. 501-507. ISBN 978-86-6065-102-2; UDC 811.111(082); **M14**

Radovi u istaknutim tematskim zbornicima od vodećeg nacionalnog značaja

- Vukotić, Aleksandra. Don DeLillo i logika zavere. *Žanrovska ukrštanja srpske i anglofone književnosti: Prevodna recepcija i književnoteorijska interpretacija*, Ur. Z. Paunović, V. Gordić Petković. Novi Sad, Matica Srpska, 2016, str. 61-74. ISSN 978-86-7946-190-2; UDK 821.163.41:821.111(082) **M44**

Radovi u zbornicima sa međunarodnih naučnih skupova objavljeni u celini

- Marić, Aleksandra. DeLillo's *White Noise*: Language as a mirror and catalyst of existential anxiety in a world of simulacra, *Maribor International Review*, Vol. 3, No. 1., ed. V. Kennedy, 2010, pp. 1-8; ISSN 1855-3605; **M33**
- Tanasijević, M., A. Vukotić. The challenges of teaching ESP in traditional and virtual classrooms in Serbia at the academic level, *English Language and Literature Studies: Embracing Edges*, ed. Z. Paunović, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2014, pp. 299-308. ISSN 978-86-6153-197-2; UDC 37.018.43(497.11) 811.111:159.953.5(497.11) **M33**

Radovi u zbornicima sa nacionalnih naučnih skupova objavljeni u celini

Marić, Aleksandra. Ovo je Engleska i njen *Crni album* ili *Buda iz predgrađa* proizveden u Britaniji: predstavljanje i prihvatanje drugog tokom poslednje trećine dvadesetog veka. *Savremena proučavanja jezika i književnosti*, ur. M. Anđelković, Filološko-umetnički fakultet u Kragujevcu, 2011, str. 37-48. ISSN 978-86-85991-31-8; UDK 82.0(082) 821.09(082) 821.163.41.09(082) **M63**

Prikazi

Vukotić, Aleksandra. *Belgrade BELLS* : U susret važnim godišnjicama. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik* (knjiga 64, sveska 3, 2016). Ur. J. Delić. Novi Sad, Matica srpska, str. 935-938. ISSN 0543-1220

Vukotić, Aleksandra. H. Džejms, *Budućnost romana* (Prir. B. Dojčinović). Beograd: Službeni Glasnik. *Philologia*, br. 10, ur. B. Čubrović, Beograd: Svelto, 2012, str. 163-165. ISSN 1451-5342

Prevodi

Peni, S. 2008. *Nežnost vukova*. Beograd: Plato Bookstore. (109-263 str.)

Masino, S. 2009. *Priča o AC/DC: Neka bude rok*. Beograd: Scatto. (1-142 str.)

Kenedi, A. L. 2009. *Dej*. Beograd: Plato Bookstore. (1-150 str.)

Ognjenović, V. 2009. *Oedipus the King*, prevod za potrebe Narodnog pozorišta u Beogradu.

Makuljević, N. 2010. *The Idea of Tolerance and Visual Culture: Rista Vukanović's "Prayer"*. Belgrade: Historical Museum of Serbia.

Ilić, B. 2011. *Serbia Highlights*. National Tourism Organisation of Serbia: Belgrade: Službeni glasnik.

Marković Ž, ed. 2013. *Olga Jevrić's Legacy*. Belgrade: Serbian Academy of Arts and Sciences.

Smolčić-Makuljević, S. 2014. *Miracle and Sacred Space in the Visual Culture of the Medieval Balkans*, Universitat Wien (doktorska disertacija).

Saopštenja na skupovima međunarodnog/ domaćeg značaja

- "A Second Chance for the Anathematized: (Re)entering the Narrative", međunarodni naučni skup *Don DeLillo: 'Fiction Rescues History'*, Univerzitet Sorbona i Univerzitet Didro u Parizu, februar 2016.

- "Between what I know and what I am': History, tradition, intuition", međunarodni naučni skup *English Language and Literature Studies: Tradition and Transformation*, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, oktobar 2015.

- “The challenges of teaching ESP in traditional and virtual classrooms in Serbia at the academic level”, u koautorstvu sa Milenom Tanasijević; međunarodni naučni skup *English Language and Literature Studies: Embracing Edges*, **Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu**, decembar 2012.
- “Forms of communication in online English courses: making the most of new technologies in higher education”, u koautorstvu sa Milenom Tanasijević; međunarodni naučni skup *Applied Linguistics Today 4*, **Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu**, oktobar 2012.
- “Istina, istorija i priča u romanu *Vaga Dona DeLila*”, međunarodni naučni skup *Jezik, književnost, vrednosti*, **Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu**, april 2012.
- “‘My phony role as husband and father’: performing masculinities in Don DeLillo’s *Underworld*”, međunarodni naučni skup *English Language and Anglophone Literatures Today (ELALT)*, **Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu**, mart 2011.
- “Media medi(t)ations in Don DeLillo’s *Underworld*”, međunarodni naučni skup *Philological Research Today*, **Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu**, novembar 2010.
- “Ovo je Engleska i njen *Crni album* ili *Buda iz predgrađa* proizveden u Britaniji: predstavljanje i prihvatanje ‘drugog’ tokom poslednje trećine dvadesetog veka”, *II Naučni skup mladih filologa Srbije*, **Univerzitet u Kragujevcu**, mart 2010.
- “DeLillo’s *White Noise*: Language as a mirror and catalyst of existential anxiety in a world of simulacra”, međunarodni naučni skup *Maribor International Review (MIR) 09*, **Univerzitet u Mariboru, Slovenija**, septembar 2009.
- “Body, space and language in *Hamlet*”, međunarodni naučni skup *Rethinking Space: Artistic, Literary and Cultural Representations*, **Univerzitet Sultan Moulay Sulimane, Beni Melal, Maroko**, april 2008.

Članstvo u uređivačkim odborima naučnih časopisa

Od 2016. član uređivačkog odbora naučno-stručnog časopisa za jezik, književnost i kulturu *Belgrade BELLS (Belgrade English Language and Literary Studies)*. Časopis izdaje Katedra za anglistiku Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Od 2009. do 2015. godine pomoćnik glavnog urednika u redakciji naučno-stručnog časopisa za jezik, književnost i kulturu *Philologia*.

Od 2016. angažovana kao recenzent u naučnim časopisima [*sic*] - *časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje* koji izdaje Sveučilište u Zadru i naučno-stručni časopis *Philologia* koji izdaje istoimeno udruženje.

Članstvo u organizacionim odborima naučnih skupova

Kao član organizacionog odbora angažovana je na pripremi Petog bijenalnog međunarodnog naučnog skupa Društva Džon Apdajk (The Fifth Biennial John Updike Society Conference), koji će se održati od 1. do 4. juna 2018. godine na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, prvi put izvan teritorije Sjedinjenih Američkih Država.

Članstvo u međunarodnim profesionalnim udruženjima i asocijacijama

Udruženje za anglo-američke studije Srbije (ogranak Evropskog udruženja za američke studije, EAAS).

3. Analiza i ocjena naučno-istraživačkih i stručnih radova dr Aleksandre Vukotić

Doktorsku disertaciju pod naslovom „Istorija i fikcija u romanima Dona DeLila“ kandidatkinja je odbranila 8. jula 2016. godine na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu pred komisijom u sastavu prof. dr Zoran Paunović (mentor), prof. dr Radojka Vukčević, prof. dr Aleksandra V. Jovanović i prof. dr Vladislava Gordić Petković.

U doktorskoj disertaciji dr Aleksandra Vukotić se bavi pitanjima istorije i fikcije u prozi Dona DeLila, jednog od najznačajnijih pisaca savremene američke književnosti. Na samom početku rada kandidatkinja precizno definiše termine koje koristi u daljem radu, te istoriju u kontekstu DeLilove poetike posmatra i kao istoriju u širem smislu, kao „akumulirano znanje i iskustvo“, ali i kao historiografiju, naučni diskurs. Po analogiji i termin fikcija ujedno koristi kao pojam koji upućuje na imaginarno i izmaštano, ali i na prozu, roman, umjetnički diskurs. U radu razmatra pitanja istorijskog i historiografskog, imaginarnog i umjetničkog u stvaralaštvu Dona DeLila, i to najpre u romanima *Ratnerova zvezda* (1976), *Beli šum* (1985), *Vaga* (1988), *Mao II* (1991), *Podzemlje* (1997), *Padač* (2007) i *Tačka Omega* (2010). Kako odabrana dela odlikuje stilska, tematska i konceptualna raznolikost, dr Aleksandra Vukotić uspješno prati i definiše razvoj istorijske svijesti u celokupnom DeLilovom opusu, koji karakteriše mnoštvo suprotstavljenih perspektiva preuzetih iz raznovrsnih umjetničkih i vanumjetničkih oblasti. Osim književnih žanrova i drugih umjetničkih formi, od slikarstva i arhitekture do filma i fotografije, dr Aleksandra Vukotić prepoznaje u poetici Dona DeLila i diskurs drugih disciplina, poput filozofije, historiografije, sociologije i politike, matematike, fizike i astrofizike, sve do teologije, mistike i astrologije. Stoga kandidatkinja navedenim djelima pristupa transdisciplinarno, ukrštanjem književnih, kulturoloških, istorijskih, političkih i filozofskih teorija.

Nakon kraćeg uvoda u poetiku Dona DeLila u svjetlu njegovog zanimanja za istoriju, dr Aleksandra Vukotić u prvom poglavlju daje kritički pregled najznačajnijih teorija koje obrađuju odnos istorije i fikcije, preko kojih kasnije definiše DeLilov složen pristup ovoj temi: od pozitivističkih pogleda na istoriju, preko Kolingvudove teorije o „istorijskoj imaginaciji“ i Vajtove ideje istorije kao „književnog artefakta“, Bartovog shvatanja istorije kao „imaginarnog izlaganja“, odnosno Rikerovog kao „alegorije o vremenu“, Rifaterove teorije o poetskoj i istorijskoj iluziji, zatim teorije „istoriografske metafikcije“ Linde Hačen, Bodrijarovog tumačenja događaja i stvarnosti kao „simulacije i simulakruma“ i Džejmsonovog viđenja istorije kao „izgubljenog referencijala“, između ostalih. Osim toga,

kandidatkinja se poziva i na modernističke oglede o romanu Henrija Džejmsa, kao i romantičarsko slavljenje snage imaginacije i umjetničkog genija, ali i vizije Svetog Avgustina, i neke antičke poglede na istoriju i književnost. Dr Aleksandra Vukotić zaključuje da su gotovo svi predstavljeni koncepti prisutni u delima Dona DeLila, ali da njegov stil obilježavaju kontrasti, suprotstavljanja, osporavanje argumenata i postavljenih teorija, zbog čega ovaj veliki pisac, kako navodi, stoji „na marginama teorije“, i ne pripada nijednoj školi ili pravcu. Kandidatkinja još zaključuje da romani Dona DeLila oponašaju diskurs svih navedenih teorija do apsurdna, te parodiraju kako pozitivističko uvjerenje da je moguće doći do pouzdanog saznanja o prošlim događajima kroz objektivno, „poligrafsko“ ispitivanje istorijskih činjenica, tako i narativističke pristupe istorijskom znanju, čija kružna argumentacija uzrokuje sveopštu paranoju i „šizofreniju“.

U drugom poglavlju dr Aleksandra Vukotić se bavi istorijom kao tematskim i pripovjedačkim okvirom u DeLilovom stvaralaštvu, od autorovog „doživljaja“ istorije i uloge pojedinca u istoriji, do pripovjedačkih postupaka kojima se preispituju mehanizmi stvaranja istorijskog narativa. Kandidatkinja između ostalog posmatra zvaničnu istoriju kao javni oblik dubljih, skrivenih interesa i tajni DeLilovih junaka poput Džona Edgara Huvera i drugih „istorijskih“ ličnosti. Kroz primjere iz romana *Vaga* kandidatkinja pokazuje kako možemo da pratimo cjelokupan proces stvaranja istorije kao fikcije, od rađanja ideje, osmišljavanja priče i zapleta, do trenutka kada tekst dobija sopstveni život. Dok s jedne strane dr Aleksandra Vukotić u DeLilovim romanima posmatra konstruisanje istorije kao fikcije, od osmišljavanja likova i zapleta do njihovog otelotvorenja u stvarnosti, uporedo sa tim prati i dekonstruisanje istorijskih događaja, preko poligrafskih testova i forenzičkih analiza. Zaključak koji autorka izvodi je da, iako mnogi likovi opsesivno pokušavaju da postave događaje u logičan sled i zatvore konstrukciju priče, oni u tome nemaju mnogo uspjeha, najprije zbog toga što pisac parodira čovjekovu želju da objasni istoriju, jer istorija u njegovim djelima nije samo zbir pojedinačnih događaja, već najprije akumulirano znanje i iskustvo. Istorijski zato često prevazilazi okvire pripovijedanja, pa pojedini DeLilovi junaci izražavaju sumnju u moć razuma i narativnih prikaza svake vrste.

U trećem poglavlju dr Aleksandra Vukotić obrađuje temu istorije i fikcije u svjetlu tehnologije i diskursa modernih i novih medija. Ona zaključuje da sa razvojem medijske kulture raste i napetost između istorije i fikcije, „jer se diskurs medija umeće između istorijskog i imaginarnog, te preko „pripovedačkih“ postupaka i tehnika koje pozajmljuje od fikcije „obistinjuje“ stvarnost i istoriju“. Posredstvom medija istorijski događaji počinju da se doimaju kao lični doživljaji, pa DeLilovi junaci imaju utisak da su ih zaista proživjeli. Kandidatkinja prepoznaje važnu ulogu fotografije, filma, televizije, računara, i medijskih sadržaja uopšte, na ljudsku svijest i predstave o društveno-istorijskim dešavanjima DeLilovih junaka, tako da u disertaciji razmatra nove modele iskustva koji se u DeLilovim romanima ubrzano mijenjaju sa razvojem tehnologije. Kandidatkinja ovdje ističe razliku između DeLilove poetike i pojedinih savremenih teoretičara sa kojima se pisac često poredi, poput Žana Bodrijara, koji ističe proces simuliranja stvarnosti. Nasuprot tome, ona govori o „kreativnom“ procesu stvaranja realnosti i istorije u DeLilovom medijskom društvu, koje ne simulira već iznova kreira stvarnost. Zato u radu na nekoliko mjesta naglašava problem autorstva kao ključno pitanje u delima ovog pisca, navodeći da DeLilo u radu romanopisaca, istoričara, kao i medijskih magnata prepoznaje zavjerenički duh, tajni plan i skrivenu ideologiju koji se „čitaocima“ manje ili više svjesno podmeću različitim strategijama. Pitanje autorstva, međutim, ostaje bez odgovora, i umjesto toga kandidatkinja u romanu pronalazi beskonačni niz implicitnih, podrazumjevanih autora, i ukazuje na to da je pomenuti niz (suptilno) ogoljen posebnim pripovjedačkim tehnikama metafikcije, kako bi se ukazalo na upadljive sličnosti u procesu stvaranja istorije i priče.

Dr Aleksandra Vukotić pak objašnjava da DeLilovu poetiku karakteriše ambivalentan odnos prema medijskoj kulturi u kontekstu istorijskih dešavanja jer tehnološki razvoj s jedne strane obećava „oživljavanje“ istorije na ekranima medija, dok s druge strane često povećava dezorijentisanost i zbunjenost DeLilovih junaka. Poseban doprinos disertacije ogleda se u potpoglavljima koja se bave novom „gramatikom“ gledanja koju DeLilo, kako autorka smatra, prenosi u svijet romana iz medijskog okruženja, i to najprije kroz tehnike filma i fotografije kao osnovne oblike predstavljanja ljudskog iskustva i oblikovanja kolektivnog sjećanja.

Poslednje, četvrto poglavlje bavi se idejom istorije kao tajne i misterije, jer ona u DeLilovim romanima, kako kandidatkinja navodi, često ostaje izvan domašaja ljudskog razumjevanja, kao „nepresušni izvor inspiracije koja pokreće maštu naučnika i umetnika“. U ovom poglavlju se ujedno razmatra odnos nauke, teologije, mistike i umjetnosti kao različitih sfera ljudske djelatnosti kroz koje pojedini DeLilovi junaci pokušavaju da pronađu smisao u istoriji. Ipak, iako tajna ima važnu ulogu, posebno u kontekstu istorijskih zbivanja koja često ostaju nerazjašnjena, kandidatkinja elementima misterije u DeLilovom romanesknom svetu pristupa sa rezervom, pošto ih autor, kako objašnjava, neprestano parodira. Ona u DeLilovoj poetici prepoznaje otpor prema svim školama i pravcima, i jedinstven stil koji „gotovo otelovljuje Hasanov ideal nezavisne kritike, a koji karakteriše veština balansiranja između mnoštva sučeljenih perspektiva“.

Temu napuštanja tekstualne vizure i okretanja neobjašnjivom i čudesnom dr Aleksandra Vukotić razmatra sa posebnom pažnjom, kako navodi, iz dva razloga. Kao prvo, zato što svijet DeLilovih romana karakteriše često pozivanje na misteriju ljudske spoznaje, naročito u kontekstu razumjevanja istorije, na šta upućuju i naslovi pojedinih romana, kao što su *Ratnerova Zvezda*, *Vaga* i *Tačka Omega*. Drugi razlog je to što se u književnoj kritici takvi izleti DeLilovih junaka u mistiku i ezoteriju često i olako objašnjavaju katoličkim porijeklom samog autora. Dr Aleksandra Vukotić pak opreznije pristupa ovoj temi, i ističe DeLilov ironičan pristup misteriji ljudske spoznaje, ne odbacujući pri tom „metafiziku unutrašnjeg iskustva“ koju DeLilo pozajmljuje od mistika i filozofa Aurelija Avgustina i Pjera Tejera de Šardena. Izraženo prisustvo misterije u DeLilovim romanima poziva na ponovno promišljanje uvreženih naučnih teorija i povratak duhovnosti u nauku, ali dr Aleksandra Vukotić podsjeća da kod Dona DeLila to nipošto nije jedini put znanja.

Dr Aleksandra Vukotić takođe ispituje ideju odgovornosti prema istoriji i čovjekovoj dužnosti da u istoriji pronađe smisao, kao jednu od glavnih tema DeLilove proze. Ona zaključuje da pokušaji razumjevanja istorije, kako DeLilovih junaka, tako i samog autora, predstavljaju potragu za smislom u svijetu koji izgleda haotično i apsurdno izvan naučnih i umjetničkih okvira, kao i okvira vjere. Objašnjenja koja ne pronalaze u istorijskim arhivima, naučnim istraživanjima i teorijama, DeLilovi junaci, a preko njih i čitaoci, naziru u umjetnosti, u kojoj nerazumljiva i traumatična istorijska dešavanja dobijaju značenje i smisao. Za dr Aleksandru Vukotić vezivnu nit koja objedinjuje dela ovog velikog pisca upravo predstavlja vera u moć imaginacije. Prevažodno imaginacija romanopisca, ali i svih drugih umjetnika koji detaljno, kritički posmatraju stvarnost. Sa druge strane, nedostatak imaginacije je uzrok moralne krize u svijetu DeLilovih romana, kojom se autorka takođe bavi u kontekstu istorijskih dešavanja. Manjak imaginacije, kome u dvadesetom vijeku posebno doprinosi razvoj medijske kulture, prvenstveno se ogleda u nesposobnosti da se zamisli tuđa istina, što je u romanima Dona DeLila uzrok svih užasa u ljudskoj istoriji.

Konačno, u doktorskoj disertaciji „Istorija i fikcija u romanima Dona DeLila“ dr Aleksandra Vukotić pripovedačke postupke i tehnike američkog pisca Dona DeLila postavlja u širi kontekst i, između ostalog, ispituje način na koji oni odražavaju, ali i ispituju duh jednog vremena. Istorija i fikcija su velika pitanja savremene američke proze, i kandidatkinja je u

radu istražila ne samo njihov odnos, već i njihovo značenje, ali i značaj kako u okviru DeLilove poetike tako i u savremenoj književnosti i teoriji.

Kada je riječ o naučnim radovima objavljenim u časopisima, osvrnućemo se na nekoliko radova.

1. Tekst **Od poetike šuma do poetike tišine: moderna istorija i novi tragični narativ** prati razvoj istorijske svesti u stvaralaštvu američkog pisca Dona DeLila, od ideje istorije do pripovjedačkih postupaka koji generišu novi tragični narativ savremenog društva. Jedan od osnovnih problema u DeLilovom romanesknom svetu predstavlja postepeno „urušavanje“ priče pod teretom zastrašujućih i nerazjašnjenih zbivanja u novijoj istoriji. Pozivajući se na stilske, tematske i konceptualne promjene u opusu ovog autora, posebno na njegov prelaz sa poetike šuma na poetiku tišine, rad ispituje kako savremeni američki roman pristupa sve bizarnijim istorijskim dešavanjima, od Kenedijevog ubistva do 11. septembra.

2. Tekst **Don DeLilo: Na talasu razumjevanja** razmatra problem spoznaje istine u romanima Dona DeLila i ukazuje na to da se u delima ovog autora do istine uglavnom ne dolazi posredstvom činjenica, istorijskih dokumenata i priča, već da se istina ukazuje na neobjašnjiv, mističan način dok su likovi u stanju ekstaze. Istina se najčešće spoznaje kolektivno, kada se čini da široke mase ljudi povezuje nevidljiva sila koja im iznenada omogućava pristup polju znanja, a produžena ruka ove nevidljive sile su mediji koji imaju moć da DeLilove junake dovedu u stanje slično religijskom transu. Rad zatim definiše ulogu umjetnika i umjetničke produkcije, koji imaju ključnu ulogu u pomjeranju granica spoznaje istine u DeLilovom stvaralaštvu.

3. Tekst **Media medi(t)ations in Don DeLillo's *Underworld*** ispituje ulogu medija u strukturi, pripovjednim tehnikama, razvoju likova, priči i zapletu DeLilovog *Podzemlja*, jednog od najcjenjenijih savremenih američkih romana. DeLilo prepoznaje beskrajne mogućnosti medija u kompoziciji romana, tako da moderni i novi mediji, od fotografije i filma, radija i televizije do računarskih tehnologija predstavljaju kako okvir, tako i prizmu kroz koju se svijet romana percipira i umnožava. Tekst se posebno bavi načinom na koji junaci *Podzemlja* postepeno usvajaju logiku modernih i novih medija, gubeći iz vida da je stvarnost koja ih okružuje posredovana medijskim prikazima.

4. Tekst **Najava apokalipse u diskursu masovnih medija** bavi se diskursom masovnih medija u vremenu koje mnogi sociolozi i filozofi na tragu Bodrijara označavaju kao „postapokaliptično“, premda jezik medija koji prije svega karakteriše „dramatični format“ govori drugačije. U svjetlu teorija Maršala Makluana, Džona Fiska, Stjuarta Hala, Dagleasa Kelnera i Žana Bodrijara rad ispituje sve agresivniji, „apokaliptični“ jezik medija i vreme katastrofa, megaspektakla i senzacionalizma kroz primjere iz srpskih medija.

5. Tekst **Don DeLilo i logika zavere** ispituje paralele između pisanja romana i planiranja zavere kao dvije vrste „stvaralačkog“ procesa, na primjerima nekoliko romana američkog pisca Dona DeLila. Slobodnim preplitanjem zvanične historiografije, teorije zavere i fikcije savremeni roman preispituje strukturu zvaničnih historiografskih izvještaja i posmatra ih kao proizvod imaginacije, naglašavajući proces fabuliranja u narativnom prikazu prošlosti. Narativističke teorije koje historiografski zaplet izjednačavaju sa fiktivnim, pak, dobijaju

neočekivani obrt u poetici Dona DeLila, posebno u romanima *Vaga* i *Podzemlje*, gdje se zaplet posmatra kao zavjera, tajni plan koji je utkan u prirodu svakog narativa, kako fiktivnog tako i historijskog, i koji iz mašte autora kao zavjerenika "curi" u stvarnost i tako dobija svoje obličje. Autorka zaključuje da u DeLilovim romanima upravo zavjera oblikuje svaki narativ iza kog se vazda krije interes konspiratora, skriveni plan koji u priču unosi dah misterije koju valja protumačiti.

6. Tekst **Istina, istorija i priča u romanu *Vaga* Dona DeLila** ispituje odnos istine, istorije i fikcije u romanu *Vaga* Dona DeLila, istražujući u kojoj mjeri se DeLilov prikaz američkog društva i istorije oslanja na poststrukturalističke teorije koje izjednačavaju činjeničnu istoriju i fikciju na planu pripovjedanja, kao i na teoriju historiografske metafikcije. *Vaga* kritički preispituje istoriju i postavlja niz pitanja o prirodi i vrijednosti historijskih činjenica, ukazujući na složeni odnos istorije, istine i fikcije koji se ne može svesti na jednu teoriju ili žanr. Za razliku od brojnih romana alternativne istorije koji pokušavaju da razotkriju tajnu istinu o atentatu na Džona Kenedija, *Vaga* ne želi da objavi jedinstvenu i neopozivu istinu. Naprotiv, roman *Vaga* daje samo jednu verziju „istine“ o tome šta se dogodilo kobnog 22. novembra 1963. godine u Dalasu i upozorava da činjenice postoje samo u pričama koje se u nedogled smjenjuju i međusobno poništavaju.

7. Tekst **“My phony role as husband and father”**: performing masculinities in Don DeLillo’s *Underworld* ispituje rodne uloge muških likova u središnjem zapletu i paralelnim pričama DeLilovog *Podzemlja*, posebno u svjetlu teorije Džudit Batler. Pojedini likovi u romanu imaju svijest o tome da moraju da igraju uloge koje im je odredilo društveno okruženje da bi održavali partnerske, roditeljske, prijateljske i poslovne odnose, pri čemu se u tim dodeljenim ulogama osećaju nelagodno i nekompetentno. Rad prati povećanje nelagodnosti i dezorijentisanosti DeLilovih junaka koje nastupa sa društveno-kulturnim promenama u posleratnoj Americi i promenljivim idejama maskuliniteta: od “mačo” ideala 50ih, preko “konfuzije” koju su donijeli pokreti za građanska prava i prava homoseksualaca 60ih i 70ih godina, do rađanja “novog muškarca” tokom 80ih i 90ih godina prošlog vijeka.

8. Tekst **DeLillo’s *White Noise*: Language as a mirror and catalyst of existential anxiety in a world of simulacra** ispituje jezik romana *Beli šum* Dona DeLila kao ogledalo svijeta strepnje i straha u svjetlu postmoderne kritike, posebno teorija Žana Bodrijara i Fredrika Džejmsona. Svijet *Belog šuma*, u kojem vladaju historijska amnezija, šizofrenija i odsustvo referencijala gotovo da predstavlja ogled o studijama ova dva savremena teoretičara. Rad međutim ispituje načine na koje takva klima pogoduje manipulaciji, i ispituje načine na koje se likovi u romanu uslovljavaju posredstvom apokaliptičnih izvještaja, koji po potrebi povećavaju ili smanjuju stepen njihove strepnje i straha.

9. Tekst **Ovo je Engleska i njen *Crni album* ili *Buda iz predgrada* proizveden u Britaniji: predstavljanje i prihvatanje drugog tokom poslednje trećine dvadesetog veka** bavi se problemom identiteta koji podleže velikim iskušenjima u Velikoj Britaniji tokom sedamdesetih i osamdesetih godina dvadesetog vijeka, kada se naglo povećao broj imigranata iz Indije i Pakistana, a standard značajno opao. Romani Hanifa Kurejšija *Buda iz predgrada* i *Crni album*, kao i filmovi *Proizvedeno u Britaniji* Alana Klarka i *Ovo je Engleska* Šejna Medouza postavljaju pitanje o odnosu sebe i „drugog“ u novom kontekstu, kada zbog sve lošijih uslova života antagonizam dveju kultura oživljava, a strah od „drugog“ prerasta u otvorenu mržnju. Predstavljeni problemi se razmatraju kroz prizmu postkolonijalne teorije.

MIŠLJENJE O ISPUNJENOSTI USLOVA ZA IZBOR

Ocjena o rezultatima naučno-istraživačkog rada

Naučno-stručni i istraživački doprinos kandidata dr Aleksandre Vukotić ogleda se posebno u njenim naučnim radovima. Od samog početka bavljenja anglofonom književnošću, kandidatkinja pokazuje interesovanje za savremenu američku i englesku književnost, koje predano i veoma temeljno proučava i istražuje. Ostala polja njenog interesovanja su književna teorija, studije roda i razlike, postkolonijalne studije, medijske studije, kao i interdisciplinarnе veze književnosti, filma, i drugih modernih i novih medija.

Kandidat dr Aleksandra Vukotić ispunjava sve uslove za izbor u zvanje docenta predviđene Zakonom o visokom obrazovanju. Ima doktorat iz uže naučne oblasti za koju se bira, kao i potreban broj radova objavljenih u naučnim časopisima od međunarodnog značaja, vodećim časopisima nacionalnog značaja i zbornicima sa međunarodnih i domaćih naučnih skupova objavljenih u cjelini. Član je uređivačkog odbora domaćeg časopisa od međunarodnog značaja (*Belgrade BELLS*). Osim toga, dr Aleksandra Vukotić dala je 10 saopštenja na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu od kojih ističemo učešće na naučnom skupu *Don DeLillo: 'Fiction Rescues History'*, održanom od 18. do 20. februara 2016. na Univerzitetu Sorbona i Pariz Didro, gde je počasni gost bio Don DeLillo. Dr Aleksandra Vukotić objavila je nekoliko književnih i stručnih prevoda i dala značajan doprinos uređivanju časopisa *Philologia* kao pomoćnik urednika. Član je organizacionog odbora Petog bijenalnog međunarodnog naučnog skupa Društva Džon Apdajk i strukovnog Udruženja za angloameričke studije – ogranak Evropskog udruženja za američke studije.

Ocjena rezultata u obezbjeđivanju naučno-nastavnog podmlatka

Doprinos dr Aleksandre Vukotić u obezbjeđivanju naučno-nastavnog podmlatka tek će značajnije uslijediti naročito ako se ima u vidu da je do sada učestvovala kao član komisije za izradu više master radova na Katedri za anglistiku Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Osim toga, dr Aleksandra Vukotić je pomogla uspostavljanje saradnje između Filološkog fakulteta UB i Univerziteta u Bambergu, Njemačka, u okviru koje se sprovodi uspješna razmjena studenata na svim nivoima studija.

Ocjena o rezultatima pedagoškog rada

Dr Aleksandra Vukotić ima bogato pedagoško iskustvo jer već deset godina izvodi nastavu na Filološkom fakultetu u Beogradu, kako u ulozi lektora tako i u ulozi asistenta za američku i englesku književnost. Na brojnim predmetima na kojima je do sada izvodila vježbanja pokazala je umijeće i smisao za komunikaciju sa studentima i u manjim i u velikim grupama, kao i izuzetnu predanost i posvećenost u radu. Nastava dr Aleksandre Vukotić je visoko ocijenjena od strane studenata (srednja ocjena 4,9).

Ocjena o angažovanju u razvoju nastave i drugih djelatnosti Univerziteta

U svom dosadašnjem radu na Filološkom fakultetu u Beogradu dr Aleksandra Vukotić je angažovana na predmetima: Američka postmoderna književnost, Američka književnost 2, Engleska književnost: specijalni kurs – Šekspir, Savremeni engleski jezik G5 i G6, Savremeni engleski jezik kao izborni predmet (P1, P2, P3, P4).

Kandidatkinja dr Aleksandra Vukotić pokazuje konstantno interesovanje za unapređivanje nastave književnosti i primjenu svih najsavremenijih pristupa nastavi. Izuzetno vrijedna i otvorena prema novim pristupima, odavno je postigla zapažene uspjehe u radu sa studentima. Dr Aleksandra Vukotić je spremna da se u svakom trenutku angažuje i na ostalim planovima koji doprinose razvoju nastave književnosti drugih djelatnosti.

Svojim pedagoškim radom i stručnim doprinosom daje vrijedan doprinos nastavi na Katedri za anglistiku i Filološkom fakultetu u celini.

Pored toga, u cilju unapređenja nastave, razmjene nastavnog kadra i povećanja vidljivosti državnih univerziteta u Republici Srbiji učestvovala je u osmišljavanju kurseva engleskog jezika za nastavnike i administrativno osoblje univerziteta u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i Novom Pazaru.

Mišljenje o ispunjenosti drugih uslova

Uvidom u priloženu dokumentaciju konstatujemo da kandidatkinja posjeduje sposobnost za samostalan naučni i istraživački rad, o čemu svedoče priloženi radovi, prilozi nastali tokom i u okviru doktorskih studija, kao i odbranjena doktorska disertacija. Veoma je obavještena, kako u svojoj naučnoj oblasti, tako i šire, u oblasti studija anglistike, sposobna i spremna da svoja saznanja i sudove uvijek podijeli sa kolegama sa Katedre i Fakulteta i da ih na odgovarajući način prenese u nastavu.

ZAKLJUČNO MIŠLJENJE I PREDLOG KOMISIJE

Nakon detaljnog razmatranja konkursne dokumentacije, Komisija je u vezi sa ispunjenošću uslova za izbor u zvanje docenta za užu naučnu oblast Anglistika, za predmet Američka književnost, propisanih članom 65 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srbije i članom 116 Statuta Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu konstatovala da dr Aleksandra Vukotić ispunjava uslove konkursa. U pitanju je kandidatkinja koju potvrđuju opredjeljenje i sposobnost za naučni i istraživački rad u oblasti američke književnosti. Imajući u vidu njene rezultate ostvarene od početka univerzitetskog obrazovanja kao i stručne i naučne kvalifikacije Komisiji čini čast da predloži dr Aleksandru Vukotić, jer ona ne samo da ispunjava sve potrebne uslove za radno mjesto docenta, već je njen desetogodišnji predavački staž i formiranje kao stručnjaka na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, kao i posvećenost potrebama Katedre za engleski jezik i književnost preporučuju za dalje angažovanje kao posvjećenu, komunikativnu i savjesnu koleginicu, cijenjenu i među kolegama i među studentima.

Na osnovu svega izloženog smatramo da je dr Aleksandra Vukotić stasala u naučnog radnika i izuzetno uspješnog i dinamičnog univerzitetskog nastavnika književnosti, te da ispunjava sve propisane zakonske uslove za izbor u zvanje docenta za užu naučnu oblast Anglistika, predmet Američka književnost, na Filološkom fakultetu u Beogradu. Komisija predlaže Izbornom veću Filološkog fakulteta da prihvati referat i predlog da se dr Aleksandra Vukotić na Nastavno-naučnom vijeću Univerziteta u Beogradu izabere u to zvanje s punim uvjerenjem da će tim izborom Odsjek za anglistiku dobiti dragocjenog nastavnika.

POTPISI ČLANOVA KOMISIJE

U Beogradu,
28. septembar 2017.

Komisija

Dr Radojka Vukčević,
redovni profesor Filološkog fakulteta u Beogradu

Dr Sergej Macura,
docent Filološkog fakulteta u Beogradu

Dr Vladislava Gordić Petković,
redovni profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu